

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: MEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Placz-utca 47. és 49. szám.
---	--	--	--

A trónfosztás.

Debreczen, április 13.

A naptárnak érdekes játéka, hogy **Wekerle Sándor** miniszterelnök bécsi kihallgatása, mely a kormányválság hivatalos beharangozója, éppen április tizenegyedikére esik. A debreceni detronizálás hatvanadik évfordulóján lesz nyilvánvalóvá az ország népe előtt, hogy csak szédítették, ámitották a nemzetet egész politikai szereplések során azok, akik folytonosan a debreceni országgyűlés nagyjai emlékéhez hivatkoztak vallották magukat. És a helyzet fölismérésének, megértésének a jele, hogy a detronizáció évfordulóját sehol sem ünneplik meg, ellenben csaknem az egész nemzet ünnepnapnak tekinti a holnapot, mert a koalíció alóla ezen a napon lökik ki a trónust.

A veszendő koalíción immár letagadhatatlanul rajta ül a halál bélyege és a nagybetegben csupán az a kétségbeesett sóvárgás tartja még a lelket: hátha jön valami csoda, valamely nagy-szerű orvosság, amely talpra állítja valahogy. Ha bénán, ha megcsonkítva, de valamely formában mégis csak tovább létezhetik, mert hiszen végre nem minden operáció végződik halállal.

Mert ez a fő. Az élet. A hatalom megtartása. És remegve akasztják a te-

kintetüket a csodadoktorokra, Wekerlére meg Kossuthra: mit ér a tudományuk? A csodadoktorok nem ülnek tétlenül, sőt már kitaláltak egy orvosságot, amelytől — úgy vélik — képesek lesznek elkergetni a halálos ágy mellől a halál szörnyeit, ha nem is tudják kiláboltatni a nagybetegtel teljes épségben. Egy kompromis szűnő-formula volna ez a csodagyógyszer, amely *fuzióval, közös bankkal* akarja szanálni a helyzetet.

Április 26-án, a Ház összeülésekor, a *miniszterelnök be fogja jelenteni a kormány lemondását*, amire a Ház a válság befejeztéig újra el fogja magát napolni. Kossuth erre értekezletre fogja összehívni a függetlenségi pártot, hogy további magatartásáról döntön: ellenzékbe akar-e menni újra s nemzeti ellentállást akar-e szervezni a bank-kérdésben, vagy pedig hajlandó esetleg oly kompromisszumot kötni, amely a párt törekvéseit összhangzásba hozza a király fölfogásával?

Ez a kompromisszum egyébként már készen is van. Kossuth Wekerlével, Szélllel, Apponyival s Andrássyval közösen állapította meg. Ez a formula, amely lehetővé tenné a függetlenségi párt zömének egyesülését az alkotmánypárttal, nem ejti el az önálló bank követelését, hanem ennek új terminust tűz ki. A *közös bank 1917-ig provizóriumot*

kapna, de miként az önálló vámterületről van már törvényünk, az önálló bankról is kapnánk törvényt, amely biztosítaná azt, hogy az esetben, ha Ausztriával meg nem tudunk egyezni, akkor automaticamente rátérhetünk a bank-elkülönítésre, — vagyis már eleve az önálló bank jogi alapjára helyezkedünk. De addig is gondoskodnánk az új bank-kormányzó, Popovics Sándor arról, hogy a bank-paritás sokkal hathatósabban ki-domborodjék. Ha ezekkel a kedvezésekkel a függetlenségi párt nagyobb része megelégszik, akkor a fuziónak többé akadályja nincsen, különösen, ha katonai téren is kapnánk engedményeket a nagy létszámemeléért cserében. Az új párt neve: *negyvennyolcas alkotmánypárt* lenne s így a függetlenségi jelző elmaradna. Valószínűleg csak a függetlenségi és az alkotmánypárt olvadna össze, de a néppárt sem menne ellenzékbe, hanem bizonyos koalíciós szövetségre lépne a többséggel, bár az sem lehetetlen, hogy Zichy és Rakovszky csoportja be is lép az új pártba.

Ez a kompromisszum-formula tehát ismét félre löki az önálló bankot, éppen úgy, amint másfel esztendeje félrelökték az önálló vámterületet, noha a Széll-féle garanciális törvény szerint az önálló vámterületre is automaticamente ráléphetünk volna. De a fuzió mindamellett jobb lesz

Alkony.

Irta: **Ádám Éva.**

Este hét óra. Sötétedik. E pillanatban nemcsak megláttam, hanem megéreztem, mi az, milyen az, mikor a fényt elnyeli az árny.

Jaj, mekkora valóságot mutatott meg az az alkonyóra nekem! S milyen szomorúsággal nézte a lelkem, amint rettenetes, elképzelhetetlen finom atomokban reáomlott, beszívódott az árny a földbe, a fákba és az életbe.

Ez az óra kellett ahhoz: ez a megmozdult, de még csak hóvirágot ébresztő levegőáram s ez a leboruló szomorúság, ez kellett ahhoz, hogy megérthessek sok mindent.

A becsületes, a forró, a tiszta napra, a becsületre, a tudásra, az észre, a törekvésre: mindig lesnek az árnyak... Lesnek...

Soha észre nem vett, meg nem látott árnyak bujnak elő.

Hogyan? Az emberek szívéből, a kicsiny, az érdes, az önző lelkükből. Előbujnak, előmászhatnak. Az arcuk eltorzul a benső disharmoniától, a hangjuk olyan messze-hangzó idegen, szemükben nem melegít az

édes, a boldog emberszeretet. Kinosan, kimeredve leskelődik, hol mi volna, amiben perverz gondolatvilága elmerüljön.

Aztán esattogva, dörögve, suhanva, suttogva, ziláltan feldolgozza lelke az anyagát és itéletében kialakul az intelligencia nélkül való lélek, illuzióktól megfosztott világa.

A jó, a becsületes lelket őrizze meg az Isten az árnyéklelektől.

Aki másokon segíteni akar, azt leg hamarabb megsegíti az Isten, — de annak van legtöbb ellensége.

A szeretet nem szereti a zajt. Amikor zajong, tüntet a szeretet: akkor már nem önmagáért van, hanem célja van.

Az életben sok a gyöngy, a szépség, a fenség. És sok a sár, a bűn. Mindenki azt keresi ki belőle, milyen a lelki műveltsége.

Vannak emberek, akik kinnal és köny nyel jutnak egy elegáns ruhához, mégis okvetlen elegánsak akarnak lenni! Vannak, akik homlokukról törlik az izzadságot, míg kigondolnak valamit, mégis okvetlen szellemeknek akarnak látszani.

Pedig a gondolat, az érzés, az akarat, elveszíti báját, vonzó meleg poézisét, abban a pillanatban, amint erőltetve jut érvényre.

Most ebben az alkonyórában pont hét

órakor, egyszerre megérezte a lelkem, hogy csak az lehet kedves, ami végtelenül egyszerű s a lelkek intelligenciájából kifolyólag természetes.

Gyakran látok egy képet, amint egy tengerre leborul az alkony s lilapárkban meghalnak a parti hegyek.

Ha hegyek közt járok: szinte visszafojtott lélekzettel lesem a csodákat. Mindig várom, honnan, mi bujik elő.

Az ember lelke is hegyek, sziklák örvénye. Minden pillanatban külön élete, hangulata, oka és célja van. S mégis! Egyik pillanatot felelős azért, mit a másikban tetünk. És én ma feleljek tegnapért? Hiszen attól engem virágok választanak el!

De a lelkekben nincsen ma és tegnap, csak a naptárban. A lélek élete egy szabad, szuverén világbirodalom. Könyveket irunk róla. A más lelkéről. Azt mind ismerjük, csak magunkat nem.

Valami erkölcsi undort érzek, ha tudom hogy szándékosan bántanak valakit. Bele-sápadok a lelkizüllésnek ekkora felvillanásába.

Néha valami csodás, gyönyörű, puha kéz rásimul a homlokomra. És lecsendesül attól lelkem; agyamban éles, tiszta, értékes

Hartstein Kálmán banküzlete Debreczen, Plac-utca 72. Telefon 568.

Banküzletem a következő üzletágakra terjed ki:

Birtokokra és házakra legelőnyösebb törlesztéses és váltó kölcsönöknek folyósítására. Váltó leszámítására, építési kölcsönök folyósítására, értékpapiroknak napi árban vételére, és eladására és ezekre való kölcsönök nyújtására és mindennemű bankügyletek lebonyolítására.

P
E
N
Z

a mai helyzetnél, mert tiszta képet fog nyújtani. A nemzet, ha ítéletre szólítja majd fel, meg fog emlékezni az idei április 14-ről és végleg letaszítja a trónusról a máig koalizált pártokat.

A debreczeni Kossuth-szobor.

A pályamunkák a nagyerdőn.

Kiállítási csarnok a játszótéren.

A Kossuth-szobor bizottság legutóbbi ülésén, mint ismeretes, a pályázatra beérkező művek számára egyéb alkalmas hely hiányában egy fából készült hatalmas csarnok építését határozták el.

A csarnok építésének tervét Aczél Géza főmérnök elkészítette. Eszerint az építmény 60 méter hosszú és 15 méter széles lesz, ahol mintegy 25-30 pályamű kényelmesen elfér.

Tegnap délelőtt a városházán szűkebb körű értekezlet volt, amelyen a tervezett csarnok sürgős felépítése mellett döntöttek, miután több fővárosi művészől érkezett értesítés szerint a pályaművek Debreczenbe küldése e hó végén megkezdődik.

Az építmény a nagyerdei régi koreso lyapályán fog létesíttetni. A tegnapi értekezleten az is szóba került, hogy a csarnok, mely kiállítások, mulatságok tartására a nagyságánál f gva is kiválóan alkalmas volna, nem lenne-e célszerű a nyári szezon alatt meghagyni.

A város tanácsa erre vonatkozólag nyilatkozott is, amennyiben a debreceni nőegyletek és más egyesületek azon kérelme elől, hogy a csarnok mérsékelt díj ellenében átengedtéssék, nem zárkoznék el.

A nagyerdőnek tehát új érdekeltisége lesz az idei nyáron ez a hatalmas csarnok, amelynek építéséhez még e héten hozzáfognak.

meglátások érzete támad és nagyszerű világitásban látom meg az életet.

Tudom, hogy aki saját lelke világán kívül kereste a boldogságot, azt ha még nem csalta meg, de meg fogja csalni sorsa. Meg kellene ezt a gyermekeknek magyarázni, hogy ezeket tanulják meg. Amire most tanulják, ugys elfelejtik.

Mindjárt meghalnék, ha most rögtönösen azt kérdeznék valaki, hogy például mi a tónévi igenév, vagy arra kényszerítne, hogy kororában és fillérben átszámolják forintra. Ezekbe belehalnék. Egyszerűen nem tudom.

És nem fogom tudni soha, mert az eszemből hiányzik az a sejt, amely ezt feldolgozná. De a Kant és Társai filozófiája megremegetteti minden idegszálát agyamnak. Atérzem, átértem azt, benne van a lelkemben.

Lám, mekkora életigazság van e hasonlatban! A tudományon kívül is azt látjuk és keressük, ami messze esik tőlünk.

Nem vesszük számba azokat a kedves, egyszerű, jó lelkeket, kiket mellénk rendelt a sors s akik nem tudunk élni. Mint a nyelvtan, a névrag vagy mi nélkül.

Hogy lássuk meg a virágot, ha mindig csillagot nézünk?!

Leborultak az árnyak a földre, az égre a fákra ...

Bomlik a koalíció.

Fuzió lesz.

A banktárgyalások megkezdődnek.

A koalíció nem is a végső napjait, hanem a végső perceit éli. Legvalószínűbb, hogy a pártok fuziójára kerül a sor. A banktárgyalások a jövő hét elején megkezdődnek, de a kartellbank meg fog hiúsulni. A mai nap eseményei a következők:

Mit kíván a király?

Az összes politikusok tanácsalanná néznek a jövőendő fejlemények elé. Látványosan senki sem tudja, mi lesz, hogyan alakul a közel jövő politikája. Csak az egy bizonyos, hogy a kormány lemond. De aztán? Egy nem aktív politikus, aki nemrégiben járt a királynál, ezeket mondotta tudósítónknak:

— Nem kell félni, nem lesz fölfordulás, csak pártváltás lesz talán. Nem szabad elfelejteni, hogy a magyar politikának minden viharok között van egy fixpontja, amely nem ingadozik. Ez a fixpont: a király. Az fog történni, amit a király kíván. A király pedig azt kívánja, hogy a statusquo tartassék fenn a bankkérdésben s a koalíció csinálja meg az általános választói jogot. Eltérés ettől csak annyiban lehetséges, hogy a király nem ragaszkodik ahhoz, hogy éppen a koalíció csinálja meg a választói reformot. *Neki mindegy, hogy fuzió útján létesülő új párt vagy maga a függetlenségi többség vállalja-e azt a missziót.* A fő, hogy vállalja. És bizonyos, hogy vállalni fogja, pártja a függetlenségi párt. Nem szabad ugyanis elfelejteni, ha a függetlenségi legnagyobb része azt mondja, hogy már le kell nyelnie a békat, legalább legyen az övé az egész kormányzat. A királynál szerzett benyomások alapján pedig állíthatom, hogy ennek nincs semmi akadálya. A függetlenségi megkaphatják az összes tárcákat a miniszterelnökség kivételével, amelyre a Felség okvetlenül hatvanhetes politikust fog kinevezni.

Fuzió lesz.

A magunk részéről hozzá kell tennünk, hogy ez a bécsi számítás nem lehet alapos, mert nem számol azszal, hogy a függetlenségi párt tagjai nem onthatók egy kalap alá, mert vannak szép számmal, akik komolyan követelik az önálló bankot és nem hajlandók le szerelni.

A legvalószínűbb, hogy fuzióra kerül a sor. Igaz előbb még több taktikai lépésnek kell történnie, míg a dolog ennyire megéri. A nemzetnek *látnia* kell, hogy a függetlenségi miniszterek minden lehetőséget elkövettek, hogy az önálló bank ügyét diadalra vezessék. Ha meglesz az a helyzet, hogy a függetlenségi vezetők non putamremre hivatkozhatnak, akkor érvényesül egyrészt Kossuth ismert tette, mely szerint a *többségnek kötelessége az országot kormányozni,*

másrészt a függetlenségi párt azon elemeinek felfogása, akik azt mondják, hogy Kossuthal kell menni, ha előre nyomul és vele kell maradni akkor is, ha *vissavonul.* Ugron, Barabás, Hoitsy és Nagy Emil nyíltan is hirdetik ezt a n. z. t.

A válság naptára.

Wekerle mi is terelnők már ma Bécsbe utazott, hogy a román és szerb kereskedelmi szerződések megvitatása céljából tartandó közös miniszteri értekezleten részt vegyen. Holnap lesz az aitalunk már többször jelzett *királyi kihallgatás*, amely után a miniszterelnök haza jön, hogy minisztertársaival a további teendőket megbeszélje. 18-án pedig, az eddigi diszpozíciók szerint, a miniszterelnökkel együtt *Kossuth* Ferenc és *Apponyi* Albert gróf miniszterek és *Szterenyi* József államtitkár utaznak Bécsbe, hogy az önálló kartellbankra vonatkozó tárgyalásokat folytassák. Ezeknek a nem sok reményű kecségtető tárgyalásoknak az eredményétől függ a helyzet kialakulása. Bizonyos, hogy a kartellbank meghiúsul. Kossuth Ferenc ezután az önálló bank iránt fogja megtenni a királynál előterjesztéseit.

Miniszteri tanácskozás.

Budapest táviratoza tudósítónk: Ma délután 1 órákor *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán miniszteri értekezlet volt, amelyen *Wekerle* elnököt. A tanácskozáson ott volt még *Kossuthon* és *Wekerlén* kívül *Darányi* és *Szterenyi* is.

Hajdudorog község a munkácsi püspökhöz.

Üdvözlét a naptár-egyesítésért.

A magyarországi görög katolikusok körében nagyarányú mozgalom indult meg, hogy a görög katolikus egyház a *Gergely* féle naptárt használja az eddig használt *Julián* féle naptár helyett. Tudvalevő, hogy a *Julián* naptár a szökőévek miatt 13 nappal kevesebbet számít. Ezt a 13 napot akarják kiküszöbölni olyképen, hogy egyesítik a két naptárt és a görög katolikusok ezentúl kizárólag a *Gergely* naptárt használják.

A naptár-egyesítési mozgalom élén *Fircák Gyula* ungvári püspök áll, akit az akció megindításáért az ország számos helyéről üdvözöltek.

Rendkívül érdekes az az üdvözlő sürgöny, amelyet a szomszédos *Hajdudorog* község nevében küldött *Farkas Győző* hajdudorogi főjegyző. A sürgöny így szól:

Nagyméltóságú

Fircák Gyula munkácsi püspök urnak
Ungvár.

A legnagyobb lelki örömmel vetünk hirt Nagyméltóságodnak a naptár-egyesítése ügyében tett nyilatkozatáról. Ezen, a magyar görög katolikusok régi vágyát képező, a magyar nemzeti állam nagyfokú megerősítését célzó magatartása Nagyméltóságodat a történelem egyik nagy alakjává, minket pedig örök hálára kötelezetté tette.

Hajdudorog közönsége nevében

Farkas Győző főjegyző.

Gummigallérok és köpenyek megérkeztek Halmágyinál

A munkácsi püspök Hajdudorog község meleghangu üdvözlő táviratára a következő választ küldte:

Tekintetes *Farkas Győző* urnak
Hajdudorog.

Örömmel vettem érzelmük szives nyilvánítását. Tolmácsolja megbízó előtt hálás köszönetemet.

Fireczák Gyula
munkácsi püspök.

Fegyveres zavargások a török fővárosban.

Lemondott a kormány

Behozták a katonai diktatúrát.

A török fővárosban ma reggel óta nagy zavargások vannak. Stambulban olyan hírek keringenek, hogy a katonaság egymásra lövöldöz.

Mint késő éjjel táviratozzak, a zavargások hatása alatt a kormány lemondott.

A zavargásokról a következők a távirataink:

Konstantinápoly, április 13. Ma reggel óta rendkívül nagy a nyugtalanság a városban. Stambulban a legborzalmasabb hírek vannak elterjedve. Azt beszélik, hogy a csapatok két táborra vannak oszolva és egymás ellen tüzelnek. A lakosságot óriási rémület fogta el. Stambulban az összes üzletek zárva vannak. Perában is nagy az izgalom.

Konstantinápoly, április 13. A zendülésre a jeladást az anatóliai zászlóalj adta meg, amely ma reggel kivonult a stambuli kaszárnyából és Kofták vezetésével követeli a vallási eriatúsnak ujból való behozatalát vagy a kormány lemondását. Hír szerint az anatóliai zászlóalj és az eléjük küldött szaloniki vadászok között puskatüzelés volt sőt azt is mondják, hogy mind a két részen több katona elesett. A kormány rendeletet adott ki, hogy az egész helyőrség vonuljon ki a parlament és a porta megvédelmezésére. Stambulban és Galatában leirhatatlan a rémület. *Elkerülhetetlennek tartják a katonai diktatúrát.* Stambuli katonaság zárja el Galatától.

Konstantinápoly, április 13. A koszovói vilájet tisztjei megtiltották az altiszteknek és katonáknak, hogy *ima közben a szultán nevét kiejtsék.* Ilyesmivel csak a szultán halála esetén szokott történni és azért terjesztik most a szultán halála hírére, hogy a lakosságot valami nagy eseményre előkészítsék. A nagyvezér megparancsolta, hogy a koszovói altiszteket fogják el. Az utörök bizottság és a kormány a legnagyobb energiával igyekeznek azon, hogy a hadseregben mutatkozó fegyelmetlenségeknek véget vessenek.

Konstantinápoly, április 13. A vizsgálóbíró elrendelte Hasszán Fémi holttestének a kiadását.

Konstantinápoly, április 13. A katonaság megszállotta *Uibrezen* a táviró hiva-

talt és olyan kérdéseket intéznek, hogy él-e még a szultán?

Konstantinápoly, április 13. Több főtisztet letartóztattak és azonnal rögtönítélő bíróság elé állították őket.

Konstantinápoly, április 13. Óriási fel-tűnést kelt, hogy az egész országban fegyverkeznek. A férfi lakosság pisztolyal és karabélyal látja el magát. Az elmúlt fél év alatt több mint 500 ezer fegyvert vásároltak össze.

Lemondott a kormány.

Konstantinápoly, április 13. Törökországban borzalmas felfordulás van. A katonaság megszállta a posta és távirat-hivatalokat, úgy, hogy sem levél sem táviratokat nem továbbíthatnak. A külföldi lapok, melyek táviratilag kérdezősködnek, semmiféle választ nem kapnak.

Konstantinápoly, április 13. A kamara elnöke Ahmed Riza és a kormány is lemondott. A szultán állítólag Szianil basa volt nagykövetet bízta meg az új kormány megalakításával. A helyzet igen komoly.

Konstantinápoly, április 13. A lázadók megszállva tartják a parlamentet, ahova csak a képviselőket engedik be. A lázadókat erőssé teszi a felfegyverzett csőcselék csatlakozása. A hadügyminiszter csak néhány üteggel rendelkezik. A seik Il Izlan tárgyal a lázadókkal, akik kabinetváltozást követelnek. Nagy összejutkozések nincsenek, egy néhány ember azonban meghalt.

Halálos elgázolások.

Lezuhant a vasuti hidról.

Egy családapa tragédiája.

Két véres szerencsétlenség történt a tegnapi nap folyamán. Egy debreceni bádógos segéd és egy hajduböszörményi földbérő a két áldozat.

Bányai András bádógossegéd tegnap délelőtt a vasut mellett nagyhidon áldogált. Onna nézegette a robogó vonatot. Nagyon elbámult, mert *elrévült és leesett éppen az arra jövő tolató mozdony elé.* Töcsér Ferencz mozdonyvezetőnek már nem volt ideje a gépet megállítani, amely a szerencsétlen embert a *fején sértette meg halálosan.* A mentők szállították be a kórházba, azonban már utközben meghalt.

A hatósági hivatalos vizsgálatot még a tegnapi nap folyamán megindították, hogy vajjon kit terhel mulasztás a szerencsétlenség ügyében. A boncolást és a helyszíni szemlét még a tegnapi nap folyamán megtartották.

Ugyancsak halálos elgázolást történt tegnap Hajduböszörmény városában is. *Vilmányi Gábor* 48 éves nagy családdal bíró földbérő az áldozat.

Vilmányi földjére ment ki vetni. A lovai azonban megbokrosodtak és elütötték a szerencsétlen embert, aki lovai patkói alatt halt meg.

Az egész városban óriási a részvét a tragikus véget ért ember iránt, aki nagy családot hagyott hátra.

Az iparművészeti kiállítás

Háromezer belépőjegy. — *A Zsolnay-vázák és a csetneki csipkék.* — *A Tulipán-egylet vásárlásai.* — *Fényképek a kiállításról.* — *Tagfölvételek az Iparművészeti Társulatba.*

A két ünnepnapon rendkívüli forgalma volt a debreceni iparművészeti kiállításnak. Ünnepmásodnapjáig összesen közel háromezer jegyet adott el a jegypénztár, nem számítva a nagyszámu külön kedvezményes jegyeket.

A vásárlás is igen élénken megy. Most már az első hatás után a részletek iránt is jobban érdeklődve, kezdi vásárolni a közönség a valóban rendkívül művészi becsü és aránylag olcsó tárgyakat. Ez ideig már számos gyönyörű *Zsolnay-vázának* van vevője. Nagyon érdeklődnek a pompás csetneki, halasi, szépesi és sárosmezei csipkék iránt is, ezek közt csodaszép darabokat találhat a hozzáértő. Városunk művelt urnői helyesen tennék, ha e remek magyar csipkéket különösen tanulmányoznák és igyekeznének belőlük vásárolni. Nagy jót tennének azzal szegény magyar parasztlányok iránt is, akiknek kezemunkái e csipese-költevények.

Örömmel emlékezünk meg arról, hogy a helyi *Tulipán Védő Egyesület* számos bevásárlást tett, mely meghaladja a háromszáz koronát, melylyel igen szép példát mutatott.

A máramarosszigeti állami *szövő-hímző tanműhely* világhíres gyapju-szőttes szőnyegei is igen kelendősek. Kiváló művész, Faragó Ödön terve után készülnek e művészies, de amellet elnyühetetlen tartóságú pompás szőnyegek, melyeket tiszta gyapjuból szőnek, mindkét oldalukon azonos mintával, tehát megforgatva is használhatók és évtizedekig megtartják színüket. E tanműhely nem üzleti vállalat, hanem csak kenyeret kíván biztosítani a máramarosi nyomorgó népnek. A közönség tehát, ha ezekből vásárol, nemcsak kitűnő árut kap, hanem humanus cselekedetet is gyakorol.

Érdeklődnek már a butor berendezések árai iránt is. Némelyik ezek közül oly kiviteles áron kapható, hogy aki megveszi, szerencsésen jár.

A kiállítás művészi megrendezése hangulatos, egységes kiképzése mindennap nagy elismerést arat.

A kiállítás vendég-könyvében nagy tömeggel gyűlnek nevek; köztük találunk országosan ismert neveket is. Egy *amerikai* vendég is van már bejegyezve.

Az egész kiállításról pompás fényképfelvételeket készített *Némethy József* debreceni fényképész, kitől a kiállítás modern lakásának szalonjában is kiváló művészi fényképfelvételeket találunk.

E képek meg fognak jelenni az Országos Magyar Iparművészeti Társulat gyönyörű szemléjében. A magyar Iparművészetben, mely a debreceni kiállítást valószínűleg külön emlékfűzettel fogja ünnepelni.

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulatba, melynek közreműködése és áldozatkészsége nagyban elősegítette a kiállítás nagy sikerét, valóban illő volna, ha Debreczen művelt közönségéből minél többben lépnének be tagul. E társulat, évente tíz füzetben megjelenő, gyönyörű kötetben adja a *Magyar Iparművészet* tagilletményül és tagjai részt vesznek díjtalanul évente egy tárgysajátékon, melyen 2500 korona értékű műipari tárgyat sorsolnak ki. Mindezt tíz korona az évi tagdíj, mely korántsem ellenértéke a tagilletménynek, mert olyan kötet, mint a társulat szemléje, sehol a világon kétannyi pénzért sem lehet kapni. Tagjelentkezést fölvesz a kiállítás jegypénztára.

Képeretkezési vállalata olajfestmények és aquarell fényképek bekerekeztetését izléses kivitelben a legolcsóbb árban elvállalja.

BLATTNER GYULA Debreczenben,
Piacz-utca 69. sz. — Megyeházával szemben.
— Telefon szám 468. —

Épület és díszmű üvegezési vállalatát ajánlja az építész és építető urak szives figyelmébe.

Csoda szép álmom volt! . . .

Csoda szép álmom volt.
Tündér kertben jártunk,
S egymást keresve rég,
Egymásra találtunk!

Köröttünk a rózsák
Nyiladoztak szépen
Szerelmet esküdtem
Néked, Te meg nékem.

A virág illattól
Megittasult lelkünk.
Nem tiltá már neki,
Szabad volt szeretnünk.

Ligeti Lajos.

Az ötletes betörő bünei.**Egy év óta garázdálkodik.****De csak most leplezték le.**

A Gasparik üzlet betörője körül valószínű bünyői krónika-ciklus keletkezik. Még csak most kezd tulajdonkép befejezést nyerni az ügy végleg avval, hogy megtudják, ki is Kurucz Szilveszter.

Mindenestre igen érdekes alak. Aki olyan nagystilű betörést is fényesen hajtott végre — az valóban nem közönséges szak tudásáról tesz tanúságot az illetőnek.

Kurucz a notórius betörők legravaszabb fájából származik, akiket igen nehéz leplezni. Több mint egy éve működik. A bűntettek valóságos sorozatát olvassa a rendőrség a megáttalodott betörő fejére. Hogy mily gonosz ember, arra nézve bizonyíték az, hogy betörés és rablás kísérlete miatt a civil életben két ízben, összesen 5 és fél évi fegyházra ítélték s a büntetést illaván ki is töltötte.

A katonaságnál mint erőszakos katonát ismerték. Senki jót nem tett fel róla. A katonaság is megbüntette eddig többször. Legutóbb igen súlyosan, amennyiben a kötelező 3 esztendei szolgálat után még 3 évi utó szolgálatra ítélte. A rendes három éve most októberben telik le s így még három éve van hátra.

(Régi bűnök.)

Tavaly ilyen időtájban történt ugyanis, hogy a Vilmos huszárezred pénztárát feltörték és 2000 koronát loptak el onnét. A megindult vizsgálat teljes eredményre nem vezetett. Letartóztatott ugyan a hadbírósg egy huszár káplárt, akinek szerencsétlenségére az összes gyanús körülmények ellene szóltak. A szegény káplár ártatlanul most is szenved. A betörést úgy követte el, mint a Piac-utcait, amennyiben az ablakot gittel benyomta. Kurucz Szilveszter a hivatásos rablóhoz mérten működött. Zsebében nagy csomó gittet találtak.

A másik nagystilű gázsága a következő. Még emlékeztetes, hogy a múlt év őszén a Kossuth utcán rablótámadást követett el egy huszár. A megtámadott Borsovay Róza urhölgy volt, aki a Villamos színházból tartott hazafelé. Kezében egy kis börtáskát vitt, amelyet egy huszár kiragadott kezéből, mielőtt mellébe vágta.

A hadbírósg ezen körülményekre is ki fogja a rabló huszárt hallgatni s valószínű, hogy töredelmesen bevallja bűnét, mert rajta már a tagadás semmit sem segít.

Színház és Művészet.**Műsor.**

Szerdán: Cornevillei harangok, operett. A) bérlet.

Csütörtökön: Nagymama, operett. Turcsányi Olga vendég. B) bérlet.

Pénteken: Lili, operett. Turcsányi Olga vendég. C) bérlet.

Szombaton: Koldusgróf, operett. Turcsányi Olga vendég. A) bérlet.

Vasárnap délután: Debrecen a holdban, látványosság. Este: Atalanta, operett.

Gyöngyiék.

Hogy a vérbeli, tiszta művészet mennyire megszerethető színészeket a közönséggel — keresve sem találhatnánk jobb példát ennél a művészpárnál (ha ugyan szabad használni ezt a szót: művészpár, az apára, meg a leányára) Gyöngyi Izsónál és Gyöngyi Jolánánál.

Most, hogy Gyöngyi Izsó és a lánya jutalomjátékukat tartják, jut ez az eszünkbe. Mikor Gyöngyiék Debreczenbe jöttek, ritka érdeklődés várta, fogadta őket. Ki ne is merné a Gyöngyi Izsó nevét? Az országos híru nagy színészt, aki után a Goldstein Számít senki még csak nem is merte eljátszani? Azután meg az ő bájos leányát, akitnek a hangjáról, meg a temperamentumáról csodákat beszéltek, akik Budapesten hallották énekelni és látták játszani? És bemutatták nekünk Gyöngyiéket vasárnap délután és az egyikőjük nagyobb szerepet játszott, mint a másik. Mert Gyöngyi Izsónak volt őt szava, Gyöngyi Jolánnak ellenben csak négy. És ez a bemutatkozás jut az eszünkbe, amikor a Gyöngyiék jutalomjátékánál nem látjuk azt jelezve a színlapon, hogy jutalmuk van.

Különböten talán felesleges is ezt jelezni. Mert ahányszor csak játszanak Gyöngyiék — mindig jutalomjátékuk van. A legnagyobb jutalom — amely minden szerepüket kíséri, a közönség meleg szeretete, a művészetük iránt érzett osztatlan becsülés, osztatlan tisztelet és osztatlan ragaszkodás, ez a Gyöngyiék jutalma. És ők viszonzozzák ezt. Rajongásig szeretik ezt a debreceni publikumot.

Ha vis zagondolunk azokra a csodaszép, sikerekkel teli, színes estékre, amikor Gyöngyiék ragyogtatták a művészetüket ezen a debreceni színpadon, akkor igazán gondolkozunk kell azon, hogy dícsérjük-e Gyöngyi Izsót és Gyöngyi Jolánt. Azaz, hogy tudunk-e mi szebben dícsérni és ezért érdemes-e nekünk dícsérni Gyöngyiéket. Debrecen publikuma bálványozza, dédelgeti ezeket a művész-kedvenceit és tudnak-e ennyit kifejezni a mi csillogó, színes szavaink? Bizony nem.

S most, amikor holnap este eljátszák jutalomjátékukat a Cornevillei harangokat — Gáspár apót és Germaint — egy éve, hogy itt vannak nálunk Gyöngyiék. S mi csak azt látjuk, hogy ennél az évnél fényesebb, édes emlékeknél gazdagabb évük nem lesz Gyöngyiéknek a művészetük ragyogó sikerekkel kísért útján. De talán mégis lesz! Azok az évek, amelyeket itt töltenek még nálunk Debreczenben.

(Lais.)

Istvánffy képei a kaszinóban. Az Istvánffy képiállítását az utóbbi időben oly számosan látogatták, hogy a kiváló művész nem térhetett ki a kaszinó kérelme elől, amely a maga terméket ajánlotta fel erre a kiállításra. A kiállítást tehát ezután a kaszinó éttermében lehet megtekinteni. A nagy látogatottság folytán a képek is nagymértékben kelnek el. Így legutóbb is a Tiszavi déki mezőgazdák szövetségére, Magoss György dr. ügyész, Wechsler Iván dr. stb. vásároltak képeket.

Megszökött a bálkirálynő.**Automobilon és egy férfivel.****A Lipótváros szencziója.**

A Lipótvárosnak olyan esemény-csemegét hozott a husvét, amely fölér egy csomó piros tojással. Egy előkelő, sőt nemes család 18 éves leányáról szól a pletyka és a legérdekesebb, hogy ez egyszer a pletyka igaznak nyilvánult.

Arról van szó, hogy a feltűnő szép leány, a legkörülmádottabb lipótvárosi bálkirálynők közül, szerelmes volt egy ugyan-csak előkelő és nem kevesbé nemes család tagjába, akit a rövidség kedvéért nevezzünk T. F. J. dr. nak. Már egy-két éve ismert volt a beavatottak előtt ez a kölcsönös vonzódás és szelében beszéltek, hogy T. F. J. dr. megkérte a leány kezét, de az apa kérelmetlenül kikoszarta.

A visszautasítás oka is nyilvánosságra került. A vőlegényjelölt ugyanis, bár dúsgazdag és közbecsülésben álló vasutépítő és nagybirtokos — negyvenkét éves és így közte és a leány között 24 év a korkülönbség. Ez a nagy idő okozta, hogy T. F. J. dr. visszautasításban részesült, sőt apránként kénytelen volt elmaradni imádottjától és csak titokban láthatta néha.

A napokban aztán váratlan fordulat történt. A férfi, nem tudva tovább elviselni a boldogtalanságot, egy automobilon megszöktette szülői házából az előkelő leányt. Ez a szöktetés új, sőt követésre méltó módon történt. T. F. J. dr. a saját, férjhezett nővérehez vitte leendő menyasszonyát és annak őrizetére bízva, új tárgyalásokat kezdett az apával a házasságáról. Miután a megszöktetett lipótvárosi kisasszony is határozottan kijelentette, hogy szereti a férfit és nem hajlandó őt elhagyni többé, — valószínű, hogy a husvét szencziója az anyakönyvezető előtt fog végződni, nagy öröme mindazoknak, akikben van még idealizmus és akik előtt szimpatikus két szív szerelme.

Véres husvét.**A két rejtélyes cimbor.****Garázda részeg legények.**

A szeretet ünnepén a vigalmon kívül sok helyütt vér is folyt. Tegnap Debreczenben, tegnapelőtt pedig Hadházon történt egy-egy véres verekedés. Tudósítónk ezeket jelenti a véres eseményekről:

Tegnap este egy debreczeni kis kocsmában idogált egy darabig Fábian Gábor napszámos. Később két ismeretlen legény csatlakozott hozzá. Mikor vége volt az ivásnak, együtt távoztak a kocsmából. A két ismeretlen legény ekkor — valószínűleg rablási szándékból — megtámadta Fábiant, aki eszméletlenül a földre rogyott. A véreből fetrengő embert a mentők szállították be a kórházba, ahol élet és halál között lebeg. Egy néhány pillanatra magához tért, a mikor ki is hallgatták, de támadóira nem emlékszik. Fábian bántalmazói ellen a rendőrség az eljárást a legszelesebb körben folytatja.

Hajduhadházon is vér vegyült az ünnepi mulatozások közé. Az ünnep első napján B. Nagy Gábor gépész és Vajda István napszámos együtt mulattak a Koffer-féle kocsmában. Mikor már alaposan be voltak

Gyapjuszövetek

árait a kedvező áralakulása folytán márczius 1-től kezdődőleg az árak 10%-kal lezállítottam.

Weisz Adolf

:: posztó kereskedő ::
Debrecen, Kossuth-u. 1.
Szigoruan szabott árak. .

állítva, együtt is távoztak el. A két beruggott legény azután valami kicsinységen összevesztett. A verekezés során Vajda úgy találta hasba szúrt Nagyot, hogy ez azonnal elterült a földön. A mérénylőt azonnal letartóztatták.

B. Nagy Gábort eszméletlen állapotban szállították a lakására, ahol Tóby István dr. debreceni vizsgálóbíró még a tegnapi nap folyamán kihallgatta. A megsebesült napszámos állapota olyan veszélyes, hogy alig éri meg a reggelt.

HIREK

— **A király Vilmos császárhoz.** Berlinből táviratozzák: Ferencz József király sajátkezűleg írt köszönő levelet Vilmos császárhoz. A király Vilmos császárnak a válság folyamán tanúsított támogatását köszönte meg meleg szavakban.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsó szabolesi református egyházmegye e hó 14. és 15-én tartja meg szokásos tavaszi közgyűlését a vármegyei háza nagytermében. A közgyűlésen azok az ügyek kerülnek tárgyalásra, melyeket az egyházkerületi közgyűlés elé visz az egyházmegye.

— **Kataszteri felügyelőség Debrecenben.** Debrecen város új hivatali intézményt kap. A miniszterelnök a kataszteri helyszínelési felügyelőség központi kerületét Debrecenbe tette. Ez az V. számú kerület, amelyhez Hajdu, Szabolcs-, Szatmár-, Bihar-, Marmaros-, Ung-, Ugoesa- és Beregmegyék tartoznak. A miniszterelnök rendelkezése szerint ezen megyéken kívül a vármegyék területén fekvő törvényhatósági joggal felruházott városok eladói teendőikkel bízták meg. Hajdu és Szabolcsmegyére nézve Horváth István m. kir. pénzügyi tanácsos és kataszteri helyszínelési becső biztos.

— **Fényes esküvő.** Diszes esküvő lesz holnap az ágostai hitvallású evangélikus templomban. Meskó László dr. igazságügyi államtitkár vezeti oltárhoz Olchváry Ilona urileányt. Az esküvő délután fél 5 órakor lesz.

— **A szociáldemokrata párt új vezetősége.** A nemzetközi szociáldemokrata párt vasárnap, hétfőn és kedden tartotta a fővárosban évi országos kongresszusát melyen Debrecenből Handler Gyula párttitkár vett részt. A kongresszuson megválasztották az új pártvezetőséget, amelynek tagjai lettek: Bokányi Dezső, Buchinger Manó, Garami Ernő, Garbai Sándor, Klárik Ferenc, dr. Kunfi Zsigmond, Peidl Gyula, Tarczai Lajos, Teszársz Károly és Weltner Jakab.

— **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A város jog és pénzügyi bizottsága ma délután 3 órakor a városháza kis tanácstermében ülést tart, mely alkalommal a közgyűlés elé kerülő ügyeket tárgyalják.

— **Nádai Ferenc haldoklik.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Nádai Ferenc a Nemzeti színház kiváló művésze halálán van.

— **Debreczen választói.** Debreczen város 1910. évi választóinak névjegyzékét a kiküldött bizottság elkészítette. A központi választmány e hó 15-én tart ülést a városházán, amelyen a választói névjegyzék összeállítását tárgyalja.

— **Caruso elveszti a hangját.** New-yorkból táviratozzák: Caruso felbontotta összes amerikai szerződéseit s a legközelebbi napokban Európába utazik, mert attól fél, hogy a hangját el fogja veszíteni.

— **Eljegyzés.** Gerő E. Ernő helybéli férfi ruha kereskedő eljegyezte Kellner Károly helybéli fatereskedő leányát Lottikát, minden külön értesítés helyett.

— **A huszonöt éves Iparoskör.** Az Iparoskör e hó 18-án, vasárnap tartja 25 éves fennállása emlékére jubiláris ünnepségeit. Délelőtt 11 órakor lesz a díszközgyűlés, délután 5 órakor kezdődik a fényes ünnepi műsor a Bika dísztermében. Belépti díj: számozott hely 2 korona, II. hely 2 korona 20 fillér, állóhely 60 fillér, családi páholy 5 korona. Jegyek előre válthatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében, Kurián Gyula órák, Frank Rezső szabó, Balla Mihály szabó, Tóth Ferenc szabó, Aszmann Ferenc uri divatüzletében, valamint az Ipartestület pénztáránál és Varjassy Gyula kosárkötő üzletében.

— **A tartalékosok szabadsága.** Bécsből táviratozzák: A hadügyminiszterium tegnap elrendelte, hogy megkezdjék a Boszniában, Hercegovinában, Dalmáciában levő csapatok tartalékosainak szabadságolását. Míg néhány nap előtt elrendelték ama tartalékosok rögtöni szabadságolását, akik a monarchia belsejében esetleg szükségessé váló pótlások céljára hivatnak be, most elrendelték azt is, hogy az összes a határországokban levő tartalékosokat a szállítás lehetőségéhez képesít hazaszállítsák, leszereljék és a nem aktív állományba visszahelyezzék. Magától értetődik, hogy itt azok a tartalékosok is beleértendők, akik már 1908-ban befejezték hároméves hadi szolgálatukat, azonban kivételes szolgálattételre lettek visszahívva. A behívott póttartalékosok közül csak annyit tartanak vissza, amennyi szükséges, hogy a Boszniában, Hercegovinában és Déli Dalmáciában levő csapatokat a felemelt békelétszámon tarthassák. Az 1909. évi december havában visszatartott három évi sorhadiszolgálatot leszolgált legénység aktív szolgálatát három fegyvergyakorlatként számítják be, a többi tartalékosát pedig egy fegyvergyakorlatként. Tekintettel a kedvezőtlen szállítási viszonyokra és az aránylag nagy távolságokra, azzal kell számolni, hogy a tartalékosok hazaszállítása hosszabb időt fog igénybe venni.

— **Utcanyitás a Homokkertben.** Debrecen város közgyűlése a multkoriban elhatározta, hogy a Homokkertben a közikiváncsolt utcát nyit. Az erről szóló határozatot a belügyminiszter jóváhagyta. A tanács tegnapi ülésén szóba került ez a kérdés. A tanács megbizta Király Gyula tanácsnokot, hogy az utcanyitás sürgős kezdetétől kezdve tegye meg a szükséges intézkedéseket.

— **A munkás dalegylet estélye.** A munkás dalegylet husvét első napján sikerült dalestélyt rendezett. A szép multu egylet ez alkalommal is szépen oldotta meg feladatát. A jelen volt közönség nem is fukarkodott az elismeréssel. Rieger bucsuja, Huber honfidalas Hoppe népdalai oly szabatosan adtak elő, hogy művészi alakítást hallottunk. A műsor után tánc következett, mely fesztelen jókedvvel a késő reggeli órákig tartott.

— **Csőd egy kereskedő ellen.** A debreceni kir. törvényszék csődöt rendelt el Steiner Ignác vámospécsi kereskedő ellen. Tömeggondnokul Szűcs Andor dr. debreceni ügyvéd rendeltetett ki.

— **Gyujtogatók.** Nádudvarról jelentik, hogy Szász Mihályné nádudvari lakos háza és istállója teljesen leégett. A tűz, kit kis lelet a gyermekének a pajkoságából keletkezett, akik gyufát keritettek valahonnan és avval mulattak, hogy apró szénacsomókat gyujtottak föl. — Ugyancsak tűz volt Nyírabrányban is. Amint tudósítónk jelenti, Dávid István zenészre ismeretlen haragosai éjszaka rágyujtották a vaskóját. A szegény ember álmából riadt fel oltani a tüzet. Ször-

nyen mindkét karját úgy összegegette, hogy azokat valószínűleg amputálni kell. A csendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen gyujtogatók ellen.

— **Triesti Általános Biztosító Társulat.** (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. Lapunk mai számának „Közgazdaság” című rovatában, közöljük a Triesti általános biztosító társulat a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társaság mindenki számára, aki e célból hozzáfordul a legnagyobb készpénzzel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány- és betöréses lopás elleni biztosításokat, Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t. valamint baleset elleni biztosításokat az első o. általános baleset elleni biztosító társaság számára. A társulat Debreczeni főügynöksége Piac-utca 30.

— **A könyörületos emberekhez.** Egy nagyon szegény, nyomorban szenvedő asszony kéri fel a jószívű embereket, hogy pénzbeli, vagy más adományokkal mentse meg a pusztulástól. Kapos Sándornéknak hívják a nagy nyomorban levő asszonyt, aki már fél év óta fekszik betegesen két kis gyermekével Csapó-utca 44. sz. alatti lakásán. A pénzadományokat kéri lakására eljuttatni.

— **Halálozás.** Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtetetlen jó férjnek, apának, apósának, testvérnek, sógornak, násznak és rokonnak id. Dorsch Hugónak, f. hó 12-én d. u. fél 6 órakor életének 58-ik, boldog házasságának 36-ik évében, a halál dokiok szentsége ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 14-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Posta kert 3. sz. házuktól a Kossuth-ut. temetőben örök nyugalomra tételni. Az egésztest szent misemaldozat f. hó 1-én d. e. 9 órakor fog az egkek urának bemutatni. Debrecen, 1909. ápril 12. Az örök világosság fényeskedjék neki. Nyugodjék békével. Bánatos neje Özv. Dorsch Hugoné szül. Scheigál Mária. Egyetlen gyermeke Huzó nejevel Trnka Ionával. Testvérei: Margit férjével Darschmied Jánossal és gyermekeivel, Jetti férjével Husa Emanuellel és gyermekeivel, János nejevel és gyermekeivel. Násza Trnka Gottlieb nejevel és gyermekeivel. Valamint számos rokonok nevében is. A temetést Gebauer ten. int. rendezi.

— **Öngyilkosság Hajduszoboszlón.** Szomorú husvétja volt Hajduszoboszlón a Jenei családnak. A ház asszonya már régóta betegeskedett. A hosszú betegség azután önmagával és az egész világgal meghasonlottá tette a szegény asszonyt. Így támadt fel benne az öngyilkosság gondolata. Gondos férje és környezete vigyáztak reá. Ünnepe első napján azonban néhány percig egyedül maradt a szobában. Ezt az időt választotta ki magának a beteg asszony, hogy az öngyilkosságot végrehajtsa. Egy szegre akasztotta fel magát. Mire hozzátartozói bejöttek, már halott volt. A debreceni ügyészséget értesítették az öngyilkosságról.

— **Vitriol a fekete kávéban.** Reménytelen szerelem miatt akart megválni az életől Hadházon egy viruló szép leány. Még alig 15 éves. Tegnapelőtt, az ünnep másodnapján templomba ment a szerelmes szívű kis leány és lovagja. Valami jelenet játszódott le közöttük. A fiu kijelentette, hogy nem szereti. A leány mikor hazament, fekete kávéval töltött egy pohárba, amelybe jó adag vitriolt öntött. Ezt a folyadékot felhajtotta. A mérges folyadék a kis leány belső szerveit teljesen összeroncalt, úgy, hogy élet és halál között lebeg. A kis leány ugylátszik, készült az öngyilkosságra, mert a vitriolt már régebben beszerezte.

— **Halálos lórugás.** Végzetes szerencsétlenség ért tegnap Erőmhályfalván egy fiatal embert. Feldman Sámuelnek hívják az illetőt. Az utcán haladt tegnap s egy kocsi elől akart kitérni. Az egyik ló úgy az arcába rugott, hogy összeesett. A szerencsétlen embert beszállították a debreceni kórházba.

Valódi angol és hazai gyártmányú gyapjuszövetek legolcsóbb bevásárlási forrása — WEISZ ADOLF DEBRECZEN, Kossuth-u. 1. Ujdonságok naponta érkeznek. Legszolidabb szabott árak

1909/1
Viepesulobol

A szerelmes szobaleány. Az öngyilkos cselédleányok rendes receptje szerint készítette el a halálát Ványai Eszter, Csapó-utca 12. szám alatt lakó szobaleány. Szerelmes volt valami szép fiatalemberbe, aki — mint az már történni szokott — nem viszonzta a szerelmét. Sőt a vele egyhelyütt szolgáló szakácsnő kegyeit kereste. Tehát a féltékenység is dolgozott benne, hogy öngyilkosságra szánta el magát. A marólugos oszszét fenéig kiitta. A gyorsan érkezett segélynek meg lett a foganatja, amennyiben az öngyilkos szobaleányt valószínűleg sikerül megmenteni a haláltól.

Véres verekedés a Vargakertben. Tegnapelőtt a Vargakertben gyilkos merénylet történt. Egy jókedvű kompanya nőekkel vegyesen tartott hazafelé a husvétimulatságból. Faragó Gábor vargakerti lakos a mulatókkal szembe jött, amikor Nagy István és Biri Lajos a társaságtól elváltak és utját állották. Faragó keményen ítélte el a két legény eljárását. Ez annyira dühbe hozta Nagy Istvánt, hogy kést rántott, a melylyel összeszurkálta Faragót. A gyilkosságot legelőször a vasuti rendőrségnek jelentették be. Innét Furkó őrsparancsnok azonnal a helyszínre ment. A gyilkosok akkor már nem voltak sehol. Furkó rövidesen kinyomozta az izgága atyafiakat s bekísérte a bűnügyi osztályhoz. Ezek tagadták tettüket, de az ügyes rendőrsparancsnok megkereste a késelésnél használt bicskát, amely eltagadhatatlan bűnjel a véres esetnek.

Rejtélyes halál. Rejtélyes eset történt Derecskén. Halva találták a lakásán Mór Sára derecskei 60 éves öregasszonyt. A holttesten kulerőszának a nyomait veték észre. Még bonyolultabbá tette az ügyet, hogy jelenleg eljárás van folyamatban egy néhány derecskei legény ellen, akik egyszer már megtámadták az öregasszonyt. Tegnap történt meg a boncolás Derecskén (Gáthy Bálint kir. ügyész jelenlétében). A boncolás minden kétséget kizárólag megálapította, hogy a halál oka bélrepedés és így a temetési engedélyt a debreceni ügyész ség megadta.

Osztályorsjáték. Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztályorsjáték mai huzásán a következő számú rsjátésjegye nyertek:

15000 koronát nyertek: 33325.
10000 koronát nyertek: 45244 116522
5000 koronát nyertek: 104178 110234
119807.

2000 koronát nyertek: 2286 4796 5923
6651 10794 13110 16521 16967 17688 23199
29045 31359 35645 43364 46720 50096 55540
57040 57608 64023 862228 94085 105100
110051 114435 121712 121858.

1000 koronát nyertek: 429 5646 8500
10241 11929 14927 17017 18193 22825
25924 30510 32937 36326 36346 39283
40648 40727 40904 45780 47951 50281
53651 55241 55923 58397 61484 61860
64059 65658 67787 68978 69450 71437
80172 83153 83565 83809 91036 95255
105824 106651 107840 109852 110860
111770 111972 112194 114948 116603
118743.

500 koronát nyertek: 519 1529 2409
4471 5620 6614 10679 10720 11289
12792 13705 22985 28441 29048 33883
32645 33629 34526 34770 38303 39208
45800 49698 51426 56856 57050 57345
57871 59601 64801 65074 66120 69433
72836 73306 74301 75710 79 56 80529
81587 82356 87834 88440 89487 89571
91448 100299 100853 103333 107089
107434 110380 113541 118656 119707
121743 123696 123844 124674.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Kugler (Garbeaud) cukorkák főraktára Kórtrek Gézáuál.
Kirákatának megtekintését kéri Halmágyi Sámuel

Közgazdaság.

A Triest! Általános Biztosító Társulat. (Assicurazione Generali) f. é. márczius hó 18-án tartott 77-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1908. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelenésből látjuk, hogy az 1908. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 972.108,481 korona és 17 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 42.331,825 korona és 78 fillérrugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 19.086,145 korona 05 fillérral 283.242,702 korona 29 fillérral emelkedett. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betöréseés tűkör üveg biztosítást a díjbevétel 17 570 409,609 korona biztosítási összeg után 28.868,290 korona 38 fillér volt, miből 10.652,942 korona 55 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18.213,347 korona 83 fillérral rugott, és ez összegből 13.072,112 korona 08 fillér mint díjtartalék minden tehertől mer ten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 122.098,054 korona 94 fillér. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3.577,201 kor. 84 fillt, mely viszontbiztosítások levoná után 1.655,086 kor. 52 fillérral rugott. Kárkérta társaság 1908-ban 39 751,656 kor. 71 fillért és alapítása óta 938.794,591 korona és 91 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 184.637,233 korona 43 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.890,707 korona 37 fillérral rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6 300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely az ideai áttalással együtt 13.017,104 korona 53 fillérral rug továbbá felemlitendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai áttalással 1.413,602 korona 84 fillért tesz ki. Résztvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai áttalások folytán 323 629,347 korona 57 fillérről 346.151,371 korona 42 fillérral emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 68.422,455 korona 68 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 29.099,869 korona 33 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 3.124,531 korona 51 fillér. 4. Értékpapírok 119.102,504 korona 80 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 5.613,421 korona 24 fillér. 6. Tárca váltók 788 489 korona 29 fillér. 7. A részvények biztositott adósságlelei 8.320,000 korona. 8. Készpénz és az intézet követeléseit, a hitelezők követeléseinek levonásával 11.182,099 korona 57 fillér. Összesen 346.151,371 korona 42 fillér. Ezen értékekből 68.8 millió korona magyar értékekre esik.

Törvénykezés.

Büntető ítéletek a debreceni törvényszéken. A debreceni törvényszék büntető tanácsa április 14-től 17-ig a következő bűnügyeket tárgyalja: Április 14-én, szerdán Fülöp Samu Sándor ellen. Lopás büntette. Bagoly János ellen. Lopás büntette. Csuka Sándor ellen. testi sértésért. Csata János ellen, okirathamisításért. Kazár Jenő ellen vétkes bukás vétségért. Izsák Sándor s társa ellen. Csalás büntette. Révész Lajos ellen vétkes bukásért. 16-án pénteken Buglyó Ferenc ellen erőszak büntetésért, Szabó Mihály ellen testisértésért, Debreczeni Lajos ellen testisértésért. 17-én szombaton B. Nagy Bénéiamin elu erőszak büntetésért, Csire Sándor ellen magánlaksértés büntette, Geller József s társai ellen sikkasztás büntette.

Stock-Cognac Medicinal
szavatolt valódi borpárlat
Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.
Egyedüli Cognac gőzfőzve állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.
Kapható minden jobb üzletben

Pályázati felhívás.

Az Andaházi Szilágyi intézet felügyelő bizottsága pályázatot hirdet az intézet 10 tanítványa és ezek nevelője, tehát összesen 11 személy részére az 1909. szeptember hó 4-től 1910. év júniusban az intézeti növendékek levizsgálásáig beszoigáltatandó étkeztetésre.

Az étrendnek reggelire kávéból, délre, vasárnapokon és ünnepe napokon négy, egyébkor három tál ételből és vacsorára mindenkor egy körözött sültből kell állania, s ezek szemmel tartásával egy teljesen k'dolgozott heti étrend nyújtandó be a bizottsághoz.

Pályázónak köteleznie kell magát, hogy az intézeti gondnokság által kítűzött időkre teljes pontosággal mindig tiszta, egészséges, jóízű és megfelelő mennyiségű eledeit fog az intézetbe felküldni.

Minden pályázó 400 korona, takarékpénztári könyvön levő biztositéki összeget tartozik ajánkozashoz mellékelni. Aei a főzést elnyeri, annak biztositéka visszatartatik s amennyiben az illető elvállalt kötelezettségét nem teljesíti, az intézeti felügyelőség az ő terhére fog az étkezés új kiadása tekintetében új pályázatot hirdetni.

A pályázati ajánkozások az intézeti főfelügyelőséghez czimezve, **1. évi április 25-ig** adandók be a ref. püspöki hivatalban.

Debreczen 1909. április hó 8-án.
Az Andaházi Szilágyi intézet felügyelő bizottsága.

Csak e hó végéig tart még a végeladás az Ernyőgyárban
Piacz-utca 28.
miért is a még meglevő készlet minden árban eladatik.
Viszont elárusítóknak nagy árengedmény.
Az üvegszekrények üzleti berendezés olcsón eladó.
MERKLER SOMA, Piacz-utca 28.

Tavaszi czipő és kalap ujdonságok
NEUMANN TESTVEREK cégnél, a Tisza palotában. Telefon 434.

- 1 pár Chevro női félczipő 3. — frt.
- 1 pár Chevro női egész czipő 4. — frt.
- 1 pár Chevro férfi félczipő 4. — frt.
- 1 pár Chevro férfi egész czipő 4.75 frt.

1909/1
1-2. old.
Viepesutobol

Gallérok és Fehérneműek

leg-szebben tisztítatnak a

„Kilós”

„nagy gőzmosódában, WEINBERGER ALADAR, BUDAPEST, VII., Rottenhiller-utca 30. sz.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Gyűjtőknek vagy viszonttisztítóknak nagy árkedvezmény.

Szives tudomására hozom a n. érdemű közönségnek, hogy a tavaszi szezon be-
áltával mindenféle

anyag és festék

árukkal üzletemet ujonnan berendeztem és azokat a **legolcsóbb árban** becsajtom a fogyasztó közönség részére.

Festők, mázolók

és a szakmába vágó iparosok külön árkedvezményben részesülnek.

Araim versenyképesek bármely más céggel, az árunak jó minőségéért szavatolok.

Szives pártfogást kér

Blumberger Gyula

festék kereskedő

Hatvan-u. 13.

Telefon 621.

396/1909. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak Sp. I. 1596/4—1908 számú végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint Ullmann Salamon debreczeni kereskedő cég részére 63 kor. 08 fill. perköltség erejéig 1908. évi december hó 21-én bíróság lefoglalt és 774 kor. 80 fillerre becsült borok és borsos bordókból álló ingóságok **1909 évi április hó 15-én délelőtt 1/2 11 órakor** kezdetét veendő és Csapó-utca n. 60. sz. háznál, Antonio & Forres és Hajós cég 71 kor. 50 fill. tőkeköve elése is jár. kielégítése végett is megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglalt tők részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltek.

Debreczen, 1909. évi márczius hó 30.

Török Péter bírói kiküldött

330—1909. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbíróságnak V. 2492/9—1908. számú végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint Népsegélyző Bank részére debreczeni lakostól 200 kor. tőke, ennek 1906. évi május hó 19. napjától számítandó 8%-os kamatai és az eddig összesen 133 kor. 50 fill. perköltség, a fizetett összeg betudásával, erejéig 1907. évi július hó 10. én bíróság felül foglalt és 2750 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1909 évi április hó 15-én d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Egyháztér 11. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglalt tők részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltek.

Debreczen, 1909. évi márczius hó 14.

Bódogh Zs. bírói kiküldött.

A Harmat Crémo

arczsépitő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a leggyorsabb idő alatt megszüntet mindenféle szupit, májfoltot, pattanást, bőrtkát (miltessen) bőrbajokat. Kicsinálja a ránczosodni kezdő arczbőrt s azt fehérre simává és üdévé teszi. Legjobb óvász a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsiros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tévely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főplacc 31, a városházzal szemben.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a **legolcsóbban** és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalata

Debreczen, Nagytrafik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, izzólámpák nagy választéka a **legolcsóbb árban**. Különböző izzólámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210.

Telefon 210.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Meglepő szép tavaszi újdonságok érkeztek

Női divatkelemben, — Volle

Delaine selyem szövetek, — ruha vásznakban.

Oriási választék

: napernyőkben. :

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházában Piacz-u., a főpostával szemben

az 1909. évi tavaszi idény újdonságai

Princesruhák, felöltők, costumök, Ottománselyem paletok matinék, blousok, aljak, pongyolák és leány costumök óriási választékban megérkeztek.

Arjegyzék kivonat:

Női felöltő elegáns szín és formában	frt 6.-	Leány felöltők színes angol hosszú	frt 5.-
Női Costüm angol kelme színes	„ 10.-	Leány gallér csuklyával	„ 2.50
Női utazó köpeny, hosszú	„ 8.-	Leány gallér csuklyával pepita „	„ 3.75
Női selyem blousok divalszínekben	„ 5.-	Leány costum sötét színben	„ 12.-
Női angol alj színes legnyabb forma	„ 3.-	Leány costum angol kelme	„ 12.50
Női csipke blous finom kivitel	„ 6.-	Leány blousok Matisz legujabb	„ 6.-

Külön mérték osztály. Szolid olcsó árak. Előzékeny pontos kiszolgálás.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.